

UNIWERSYTET PRZYRODNICZY WE WROCŁAWIU

Hodowla odpornościowa roślin na stresy abiotyczne i biotyczne Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Medycyna roślin Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Poziom studiów studia pierwszego stopnia (inżynier) Forma studiów stacjonarne Profil studiów ogólnoakademicki	Cykl kształcenia 2021/22 Kod przedmiotu WPTPMRS.I4B.0903.21 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe Dyscypliny Rolnictwo i ogrodnictwo Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak Przedmiot kształtujący umiejętności praktyczne Nie	
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	Henryk Bujak	
Pozostali prowadzący	Henryk Bujak, Kamila Nowosad, Sylwia Lewandowska	
Okres Semestr 3	Forma zaliczenia Zaliczenie Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 15 Ćwiczenia laboratoryjne: 15	Liczba punktów ECTS 3.0

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Podczas kursu student pozyska wiedzę z zakresu hodowli odpornościowej zarówno w środowisku rolniczym, jak i naturalnym. Student pozna zagadnienia dotyczące odporności biotycznej i abiotycznej z uwzględnieniem nowoczesnych metod hodowli odpornościowej z wykorzystaniem biotechnologii. Student zgłębi wiedzę na temat zagrożeń mykotoksynami występującymi w szerokiej gamie produktów spożywczych pochodzących od roślin porażonych.

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty uczenia się w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Student ma podstawową wiedzę z zakresu genetyki, metod hodowli roślin i biotechnologii roślin. Zna metody hodowli twórczej, stosowanej w celu uzyskania odmian odpornych na szkodniki i patogeny oraz tolerancyjnych na stresy abiotyczne.	MR_P6S_WG12	Zaliczenie ustne, Kolokwium
W2	Ma wiedzę o bioróżnorodności środowiska przyrodniczego, jego kształtowaniu i ochronie przed niekorzystnymi czynnikami abiotycznymi i biotycznymi.	MR_P6S_WK13	Zaliczenie ustne, Kolokwium
W3	Zna możliwości wykorzystania metod biotechnologicznych, w tym transformacji genetycznych w hodowli odpornościowej roślin. Zna skutki pozytywne i negatywne oddziaływania organizmów GMO na środowisko.	MR_P6S_WK14	Zaliczenie ustne, Kolokwium
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Student potrafi pozyskiwać i właściwie interpretować informacje z literatury oraz innych źródeł dotyczących hodowli roślin i biotechnologii i zaprezentować zagadnienia dotyczące tej tematyki.	MR_P6S_UW04	Referat, Prezentacja, Kolokwium
U2	Potrafi dokonać analizy przydatności metod agrobiotechnologicznych w produkcji rolniczej oraz ich oddziaływań na środowisko przyrodnicze i rolnicze.	MR_P6S_UW02, MR_P6S_UW06	Referat, Prezentacja, Kolokwium
U3	Student potrafi współpracy w grupie, w celu rozwiązania problemu.	MR_P6S_UK11	Referat, Prezentacja, Kolokwium
Kompetencji społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Student rozumie konieczność współpracy w grupie, w celu rozwiązania problemu z zakresu hodowli roślin i biotechnologii. Potrafi dostrzec problemy hodowli odpornościowej i biotechnologii na styku z produkcją rolniczą i ochroną środowiska. Rozumie konieczność dbania, o jakość i stan powierzonego mu sprzętu oraz rozumie i przestrzega zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Ma świadomość odpowiedzialności za stan środowiska i bioróżnorodność roślin.	MR_P6S_KK01	Referat, Prezentacja
K2	Rozumie konieczność dbania, o jakość i stan powierzonego mu sprzętu oraz rozumie i przestrzega zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Ma świadomość odpowiedzialności za stan środowiska i bioróżnorodność roślin.	MR_P6S_KK02	Referat, Prezentacja

Bilans punktów ECTS

Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności	
Wykład	15	
Ćwiczenia laboratoryjne	15	
Przygotowanie prezentacji/referatu	15	
Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	15	
Przygotowanie do zajęć	20	
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80	ECTS 3.0
Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela	Liczba godzin 30	ECTS 1.0
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym	Liczba godzin 15	ECTS 0.6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Formy prowadzenia zajęć
1.	Źródła genetycznej zmienności w hodowli odpornościowej. Fazy patogenezы i genetyczne mechanizmy zapobiegające rozwojowi choroby u roślin. Genetyczne podstawy odporności. Sposoby współdziałania genów w układzie żywiciel-patogen. Metody introdukcji genów odporności do materiałów wyjściowych w hodowli. Metody hodowli odpornościowej roślin samopłodnych. Metody hodowli odpornościowej roślin obcopłodnych. Hodowla odpornościowa odmian mieszańcowych. Mutageneza i hodowla mutacyjna. Hodowla roślin w kierunku odporności na stropy środowiskowe. Metody biotechnologiczne w hodowli odpornościowej. Metody biotechnologiczne w hodowli odpornościowej – transgeneza. Uzyskiwanie form odpornych metodami inżynierii genetycznej. Dziedziczenie odporności na ważniejsze patogeny u wybranych roślin warzywnych. Dziedziczenie odporności u roślin rolniczych na ważniejsze patogeny. Wpływ czynników patogenicznych na wielkość i jakość plodów rolnych w zależności od posiadanej odporności.	Wykład

Lp.	Treści programowe	Formy prowadzenia zajęć
2.	Znaczenie hodowli odpornościowej. Zapoznanie się z najważniejszymi chorobami wybranych grup roślin. Oceny stopnia porażenia z wykorzystaniem różnych skali i względność odporności. Zapoznanie z oceną bonitacyjną dla chorób i czynników abiotycznych u nowo zarejestrowanych odmian i odmian uczestniczących w doświadczeniach porejestrowych. Analizę występowania chorób u roślin na podstawie wykonanych ocen w doświadczeniach porejestrowych w kilku miejscowościach i 3 kolejnych latach. Określenie chorób najsilniej atakujących poszczególne gatunki i efektywności stosowania fungicydów na poszczególne choroby. Wpływ czynników klimatyczno-glebowych na występowanie i zmienność w stopniu porażenia się odmian chorobami i odporności na niektóre stresy abiotyczne. Określenia wpływu lat i miejscowości na występowanie chorób na przykładzie odmian najbardziej odpornych. Dziedziczenie odporności. Typy odporności: monogenowa, poligenowa, oligogenowa. Badanie odporności rasowo specyficznej na przykładach: 1) inokulum mączniaka prawdziwego jęczmienia i kilku odmian o różnicowanej odporności. 2) Ocena porażenia przez rdzę brunatną u żyta w warunkach testu laboratoryjnego. Ocena szkodliwości chorób na przykładzie zbóż (np. pszenicy). Wpływ chorób na wielkość ziarniaków (np. wielkość, barwa ziaren pod wpływem porażenia przez Fusarium). Szkodliwość porażenia, mykotoksyny, aspekty zdrowotne dla ludzi i zwierząt, porażenie utajone (bezobjawowe). Metody mutacyjne w hodowli odpornościowej. Techniki hodowli mutacyjnej, selekcja w hodowli mutacyjnej. Metody atestacji chorób w hodowli. Produkcja inokulum i sztuczne infekowanie roślin w szklarni i polu oraz ocena odporności. Metody tradycyjne i biotechnologiczne przenoszenia genów odporności oraz metody selekcji. Uwalnianie roślin od wirusów, kultury in vitro, metody GMO. Typy krzyżowania, selekcja masowa, pozytywna i negatywna; selekcja rodowodowa; selekcja ramsz; selekcja rezerw; selekcja wypierająca; przenoszenie genów odporności. Metody hodowli samopylnych i obcopylnych z uwzględnieniem testów odpornościowych. Praktyczne zapoznanie się w szklarni z pracami hodowlanymi i selekcją na odporność na mączniaka prawdziwego.	Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje rozszerzone

Metody nauczania:

Wykład, ćwiczenia

Aktywności	Metody zaliczenia	Udział procentowy w ocenie łącznej przedmiotu
Wykład	Zaliczenie ustne	60%
Ćwiczenia laboratoryjne	Referat, Prezentacja, Kolokwium	40%

Wymagania wstępne

Entomologia, Fitopatologia, Genetyka, Hodowla Roślin

Literatura

Obowiązkowa

1. Agrios G. 2005. Plant Pathology. Elsevier Academic Pres.
2. Michalik B.(red.) 2009.Hodowla roślin z elementami genetyki i biotechnologii. Wyd. PWRiL, O/Poznań.
3. Plant Breeding for Biotic Stress Resistance. Editors: Fritsche-Neto, Roberto, Borém, Aluízio (Eds.)
4. Breeding for Disease Resistance. Editors: Johnson, R., Jellis, G.J. (Eds.)
5. Petra Kozjak and Vladimir Meglič. Mutagenesis in Plant Breeding for Disease and Pest Resistance. Agricultural Institute of Slovenia, Ljubljana, Slovenia

Dodatkowa

1. Jassem M. 1999. Hodowla Roślin. Wyd. ART Bydgoszcz.
2. Michalik B.1996. Zastosowanie metod biotechnologicznych w Hodowli Roślin. Drukrol s.c. Kraków Malepszy S. 2009. Biotechnologia roślin. Wyd. Nauk. PWN Warszawa.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
MR_P6S_KK01	Absolwent jest gotów do krytycznej oceny swojej wiedzy i umiejętności oraz zasięgnięcia opinii ekspertów
MR_P6S_KK02	Absolwent jest gotów do wykorzystania wiedzy z zakresu medycyny roślin do rozwiązywania problemów zawodowych
MR_P6S_UK11	Absolwent potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole, kierować zespołem przyjmując odpowiedzialność za efekty pracy
MR_P6S_UW02	Absolwent potrafi korzystać z metod i technik diagnostycznych jak również metod aplikacji preparatów i środków ochrony roślin w celu rozwiązania problemów związanych z ochroną upraw rolniczych, ogrodniczych i roślin w naturalnych ekosystemach
MR_P6S_UW04	Absolwent potrafi rozpoznać i klasyfikować podstawowe taksony i zespoły organizmów; w podstawowym zakresie posługuje się laboratoryjnymi technikami stosowanymi w medycynie roślin; zachowuje zasady bezpieczeństwa pracy w laboratorium i w terenie
MR_P6S_UW06	Absolwent potrafi zaplanować i przeprowadzić zadanie badawcze, zinterpretować uzyskany wynik i wyciągać wnioski
MR_P6S_WG12	Absolwent zna i rozumie zasady gospodarowania w rolnictwie integrowanym i ekologicznym oraz rozumie ich gospodarcze i przyrodnicze znaczenie, a także specyfikę pielęgnowania i ochrony roślin w różnych systemach rolnictwa
MR_P6S_WK13	Absolwent zna i rozumie podstawowe prawa ekonomii i funkcjonowaniu rynku rolnego, zasady prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie z zakresu tworzenia i organizacji służb ochrony roślin oraz działalności usługowej związanej z ochroną roślin
MR_P6S_WK14	Absolwent zna i rozumie przepisy prawa oraz wzajemne powiązania systemu prawa dotyczącego ochrony roślin i obrotu materiałem rozmnożeniowym na poziomie kraju i Unii Europejskiej; oraz przepisy fitosanitarne i zasady odpowiedzialności prawnej w tym zakresie